

KADINLARIN SESİ

eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için

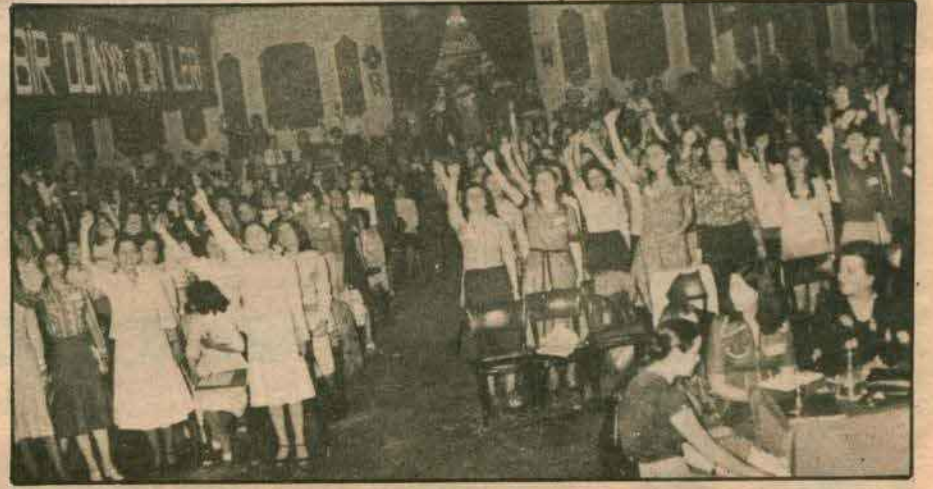
TEMMUZ
1978
yıl= 3
36-15

İKD'NİN 2. KONGRESİ YAPILDI

İLERİCI KADINLAR DERNEĞİ'NİN 2. BÜYÜK KONGRESİ 28-29 MAYIS TARİHLERİNDE İSTANBUL'DA YAPILDI.

ÜLKEMİZDE İŞSİZLİĞİN, PAHALILIĞIN HIZLA ARTTIĞI, EMPERYALİZMİN VE YERLİ İŞBİRLİKÇİLERİNİN FAŞİZME GEÇİT ARADIKLARI, GÜNDE BİRKAÇ ANANIN YÜREĞİNİN EVLÂT ACISI İLE YANDIĞI BİR DÖNEMDE YAPILAN İKD KONGRESİ, DEMOKRASİ SAVAŞIMIMIZ AÇISINDAN BÜYÜK ÖNEM TAŞIMAKTADIR. İKD 2. BÜYÜK KONGRESİ DEMOKRASİ, BARIŞ, BAĞIMSIZLIK VE TOPLUMSAL İLERLEME SAVAŞIMIMIZA IŞIK TUTACAK KARARLAR ALMIŞ, AYNI ZAMANDA KADIN HAREKETİNİN ÖNÜNDE DURAN SORUNLARIN VE HEDEFLERİN TARTIŞILDIĞI BİR FORUM NİTELİĞİ KAZANMIŞTIR.

BAŞYAZI

İKD GÜÇLENİYOR

Kuruluşundan bu yana 3 yıl geçen İKD 2. Olağan Genel Kurulunu 28-29 Mayıs 1978 tarihlerinde topladı.

İKD'nin kuruluşundan bu güne kadar geçen sürede ülkemiz ve dünyada çok önemli gelişmeler oldu.

Dünya devrimci güçlerini oluşturan sosyalist sistem, kapitalist ülkelerin işçi sınıfı hareketi ve ulusal ve sosyal kurtuluşları için savaştan halkların bütünleşen güçleri karşısında emperyalizm gerilemeye, bunalımlar içinde kıvrınmaya başladı. Sömürünün varolduğu ülkelerde, bunalımın yükünü emekçi kitlelere çektirmeye çalışan emperyalizm, cinayetleriyle, nötronuyla, ırkçılığı ve her türlü rezilliğiyle birlikte kaçınılmaz sonuna yaklaşırken saldırganlaştı da.

Ama bütün bunlar insanlığın savaşı ve sömürsüz bir dünya için savaşımını durduramadı. Tüm ülkelerde barış, demokrasi, bağımsızlık, toplumsal ilerleme savaşımı utkuya doğru başarıyla sürüyor.

Ve bu savaşımada kadınlar da erkeklerle omuz omuza yerlerini aldılar.

Emekçi kadınlar ülkemizde de ilk kez İlerici Kadınlar Derneğinin **devamı sayfa 3 te**

ÖRGÜTLÜ KADIN HAREKETİ 3 YAŞINDA

3 Haziran 1978 Türkiye'nin biricik kadın örgütü İlerici Kadınlar Derneği'nin 3. kuruluş yıldönümü idi. 3 Haziran 1975'de 14 kişi ile İstanbul'un bir gecekondu semtinde kurulan İKD, 1978'de 12.000 üyesiyle yurdun dört bir yanında kutluyordu 3. yaşını. İkinci Büyük Kongre'sinden yeni çıkmış, üyeleri daha bilenmiş olarak, «İkinci Kongre Atılım Olacak» belgisi ile doldurdu 3. yılını.

İstanbul'da kutlama aynı günün geçesi Açık Hava Tiyatrosunda oldu. Coşku içinde geçen gecenin açılış konuşmasını Genel Başkan Beria Onger yaptı. Onger'in İKD'nin kuruluşunu ve gelişimini anlatan kısa konuşması sırasında «İKD güçlensin Sesimiz Yükselsin», «Her Semtte Her Köyde İKD Yükselinecek» belgileri sık sık duyuldu.

Yunanlı Konuk Heleni Hacı Petro bir konuşma yaparak Yunan ve Türk halkının kardeşçe yaşamak istediklerini bir kez daha vurguladı. «Barış Dostluk Dayanışma» belgisi tüm gece boyunca hâkim olan sloganlardan biriydi. Yine Yunanlı sanatçılar Maria Dimitriadis ve Mikruçikos'un çoğu Na-

zim Hikmet'in şiirlerinden oluşan şarkıları bu iki halkın gerçekten birbirlerine kardeşçe duygularla bağlı olduğunu somut bir ifadesiydi.

Sanatçı Sümeyra Çakır ve Güzin ile Baha'nın katıldığı gecede, TÖB-DER Uzunköprü korusu, İKD-İGD Diyarbakır şubelerinin oluşturduğu Diyarbakır Folklor Ekibi izleyicileri coşkuya boğdu.

Gecenin sonunda kırmızı çatkılı yüzlerce İKD'li davul-zurna eşliğinde halay çekti. Gece «Hedef Yüz bin Üye», «Faşizme Geçit Yok», «Evlât Acısına Son» belgileriyle coşku içinde sona erdi.

onlar bizim çiçeklerimiz

İKD Çankaya Şubesi, 1 Haziran Dünya Çocuklar Günü'nde yeni bir biçimde sesini duyurmuştur. 3 Haziran günü Kızılay'da minik yavruların dağıttığı bildiri kamuoyunun konuya özel ilgi göstermelerini sağlamıştır.

Çocuklar, onlar bizim çiçeklerimizdir. Onları korumak, onları sevmek, onları eğitmek, onları barış ve dostlukla büyütmek bizim görevimizdir. Onları sevmek, onları korumak, onları eğitmek, onları barış ve dostlukla büyütmek bizim görevimizdir. Onları sevmek, onları korumak, onları eğitmek, onları barış ve dostlukla büyütmek bizim görevimizdir.

EVLAT ACISINA SON

onları da bir ana doğurmadı mı?

Hamdiye Yıldırım, faşistler tarafından haince öldürülen Barış Yıldırım'ın anası. Yüreği acılı ama bakın nasıl kararlı bu ana:

«5 çocuğum vardı. Birini aldılar benden, gencecik fidanımı aldılar. Ben bağı yanık bir anayım. Oğlum yavrum daha okulunu yeni bitirmişti, dinlenmeye bile fırsat bulamadı. Acımadan vurdular onu. Yüreğim dolu kızım, yaşıyor muyum, ölü müyüm bilemiyorum. Nereye el atsam, ne yap-sam onu görür gibiyim. Oğ-lumun katilini ölünceye dek arayıp bulacağım.

Aslında katilleri biliyo-

rum. MHP'li ülkü ocaklı faşistler olduğunu biliyorum. Buralar kapatılmalı. Caniler bulunmalı. Bunun için 1 Mayıs'ta yürüdüm. Sesimi duyurmak istedim. Gerekirse Başbakana bile gideceğim.

Yüreğim acılı ama kararlıyım.»

MİHRAP'IN ANASI ARTIK AĞLAMİYOR

Numune Hastanesi beyin cerrahisi bölümünde gencecik bir insan yatıyor. Faşist komandoların kurşunladığı İGD üyesi, Atatürk Eğitim Enstitüsü'nden mezun Mihrap Yazıcı.

Geçtiğimiz günlerde faşistler Kadıköy iskelesinde toplu olarak duran Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencilerini kurşun yağmuruna tuttular. 5 kişi yaralandı. Mihrap bunlardan biri. Mihrap'ın anası da bu analardan sadece biri. Bu anayla konuştuk.

«Çok ağladım çok. Ama sonra kendi kendime ağlama dedim, Mihrap'da istemez ağlamamı.» Yüreği kan ağlayan ama gözleri kuru bir ana var karşımızda. «Ecevit'e oy verdik, şu durumu düzeltir, evlâdımızın can güvenliğini sağlar diye. Ama nerede? Hâlâ Ülkü Ocakları kapatılmadı, evlâdımı vuran hâlâ yakalanmadı. Bunun hesabını kim soracak?» Kısa bir suskunluktan sonra ekledi: «Evlâdımı bu hale koyanlardan hesap sorulmalı!» Bir ananın bu denli kararlı, kesin konuşması daha da biletti bizi. Dileğimiz anaların, evlât acısını tatmadan bu kararlılığı göstermeleri.

Ayrılırken sordu bu dertli ana, kafasında bir türlü çözemediği belliydi soruşundan «Yahu niye bu kadar acımasızlar. Onları da bir ana doğurmadı mı?» Şu dizeler geldi aklımıza ister istemez:

«Sizi de bir ana doğurmadı mı?
Analara kıymayın efendiler.»

«ELLER Kİ TOPRAKLI, ELLER Kİ SEVECEN»

Biz anayız,
Karnı aç, bedeni ince
Çocuklar basılı bağrımızda...
Biz gelin kızlarız,
Urbamız ak,
Gönlümüz kara,
Ağalara satılan ...
Biz bacıyız,
Ekmeğe, dama,
aydınlığa muhtaç...
Biz kadınız,
Can kuşlarımız
vurulanda bin kez
ölen...

Biz kadınız,
Doğuran, yorulan, yaşatan...
Ve yüreğimiz artık taşan,
Sesimiz var haykıran...
Ellerimiz var en dost!
Eller ki topraklı...
Eller ki sevecen...
Eller ki kalem tutan...

Bu ellerle inecek
güneş yeryüzüne
Bu ellerle getirecek dünyayı
barışı.

25 Nisan 1978, BURSA
Ferda Tunaboğlu

+++++

UDKF'nin KONSEY TOPLANTISINA 118 ÜLKEDEN KADIN ÖRGÜTÜ KATILDI

Sovyetler Birliği Kadın Komitesinin davetlisi olarak İKD'yi temsilen 2 üye 15-19 Mayıs tarihleri arasında Moskova'da toplanan uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu'nun konsey toplantısına katıldılar. Arkadaşlarımız izlenimlerini şöyle anlatıyorlar:

«UDKF'nin konsey toplantısı, 118 ülkeden, 127 ka-

dın örgütünün üçyüze yakın temsilcisini biraraya getirdi. Komisyon toplantılarında, her ülkenin temsilcileri, kendi ülkelerindeki demokrasi ve kadın hareketinin özgün koşulları hakkında bilgi verdiler. Türkiye'deki kadın hareketinin, İKD önderliğinde, kısa zamanda gösterdiği büyük aşamalar, ve İKD'nin hızla kitleselleşmesi, övgü ile karşılandı. Konsey toplantısının üye-

rine eğildiği ana sorunlardan biri, Güney Afrika'da insanların köleleştirdiği Apartheid (ırk ayrımı) düzeni idi. Bu konuda, Güney Afrika'da gizlice çekilmiş tüyler ürpertici bir film gördük. Konsey, toplantıların sonunda, Apartheid'i lanetleyen, silahlanma yarışının durdurulması için çağrıda bulunan, Nötron bombasının yapımının yasaklanması isteyen, Filistin halkı-

nın haklı mücadelesini destekleyen ve tüm dünyada demokrasi, toplumsal ilerleme, ulusal bağımsızlık ve barış için mücadele veren kadın, çocuk ve halkların savaşmaları ile dayanışma içinde olduğunu belirten kararlar alındı.

Alınan kararlardan, bizim için en önemli olanı ise, İKD'nin UDKF'ye üyeliğinin onaylanması idi.»

SEKİZ MART

ve

BİR KIZ ÇOCUĞU

İlerici kadınlar
bildiri dağıtıyordu
Ve yedi yaşında
bir kız çocuğu

Analar
Bacılar
diye sesleniyor

8 Mart bizim
Bizim günümüz diyordu
Ve dağıttığı bildiride
8 Mart eşitlik
8 Mart ilerleme
8 Mart barış için
İstemlerimizi haykırdığımız
gündür yazıyordu.
Muzaffer ÖZDEMİR

İKD GENEL KURULU ÖNCESİ AFİŞLEME YAPILDI

İKD üyeleri 2. Genel Kurul ve 3. Kuruluş Yıldönümü için bastırılan afişleri gece ve gündüz tüm İstanbul duvarlarına yapıştırdılar. Taksim'de gündüz yapılan afişlemeye geleceğimizin kurucuları çocuklar da katıldılar.

Ayrıca Ankara'da Çankaya Şubesinde de yapılan afişlemeye çok sayıda İKD üyesi aktif olarak katıldı.

YORUMSUZ

● Toronto'nun TV'li, stereofonik müzik donatımlı lüks köpek otelinde yer bulmak bir sorun...

Kanadeli
talihli
zengin
köpeği,
kafesi
otelde
TV'li
odasında,
otel
görevlisince
banyo
alırken.

Köpekler TV'de çizgi
filmlerden çok
hoşlanıyorlar

"Karabaş"
adı bu zengin
köpeğin,
otelde
en çok
sevdiği şey,
"Stereofonik
kulağıyla"
klasik
müzik
dinlemek.

başyazıdan devam

çatısı altında örgütlendiler. Ve yiğit kadınlarımız, her türlü baskıya karşı direnmesini bildiler. Grev meydanlarında, mitinglerde, yürüyüşlerde ve her türlü demokratik eylemde yoğrula yoğrula ülkemizde demokrasi savaşımının vazgeçilmez bir parçası oldular. Bir yandan toplumun en geri ve eğitimsiz kesimi olan kadınlarımızı örgütlemeye çalışırken bir yandan da anti-faşist, anti-emperyalist savaşıma var güçleriyle katıldılar. Kadının kurtuluşunun toplumun kurtuluşuna bağlı olduğunun bilincinde olan kadınlarımız işçi sınıfının onurlu savaşımının yanında saf tuttular.

Kadınlarımız ülkemizde tırmanan faşizme ve gericiğe karşı demokratik düzeni, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlığı savunan güçlerle birlikte Ulusal Demokratik Cephe (UDC)'nin hayata geçirilmesi için aktif olarak savaşım verdiler.

Ve İKD, 4. yılına girerken emperyalizmin bunalımının toplumun tüm kesimlerini şiddetle etkilediği, işsizliğin, pahalılığın, enflasyonun, siyasi cinayetlerin, fuhuşun, yolsuzluk ve kaçakçılığın kanıksandığı, tekeli sermayenin faşizme geçit aradığı bir dönemde 2. Kongresini topladı.

Yurdun dört bir yanından türlü zorluklarla gelen genciyle, yaşlılarıyla aynı türküyü inançla söyleyen yüzlerce kadın delegenin katılımıyla gerçekleşen genel kurulda kadınlar için olduğu kadar, ülkemiz açısından da çok önemli kararlar alındı.

Yeni çalışma döneminde, 100 bin üyeyi hedefleyen İKD, şimdi zorlu bir uğraşa giriyor. İKD, eşit işe eşit ücret, analığın toplumsal bir işlev sayılması, yasalarda yazılı demokratik hakların hayata geçirilmesi, kadınların demokratik, ekonomik ve sosyal isteklerinin yanında 141-142'nin kalkması, UDC'nin oluşturulması, emperyalizmin saldırganlık örgütlerinden çıkılması, faşist yuvaların kapatılması, ulusal baskı ve ayrıcalıklara son verilmesi için, silahsızlanma ve barış için, ulusal bağımsızlık için sürdürdüğü savaşımı geliştirip bu kararları geniş kadın yığınlarına yaygınlaştıracaktır. İKD, bu savaşımıyla, emekçi kitlelerin her gün biraz daha güvenini kazanmakta ve onların vazgeçilmez omuzdaşı olmaktadır.

500 KADIN İŞÇİNİN ÇALIŞTIĞI BURSA TEKEL FABRİKASI'NIN KREŞİ YOK

Bursa Tekel Fabrikasında çalışan yüzlerce işçinin 500'ü kadındır. Ama, kreşi yoktur. Fabrikada yasaları hayata geçirmek için kıyasıya bir savaşım verilmektedir. Ancak bu mücadeleyi örgütleyen kadınlar, yalanlarla mahkemeye verilmekte ve tehdit edilmektedir.

Bu durumu ilgililerin dik katlerine sunuyoruz.

İKD Bursa Şubesi
Basın-Yayın Komisyonu

Türkiye ilerici gençliğinin güçlü örgütü İlerici Gençler Derneği'nin 1. Büyük Kongresi 15-17 tarihleri arasında İstanbul'da toplandı. Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu adına Carlos Silva, Kosta Sipsas ayrıca Fransa, Polonya, Yunanistan, Danimarka ve Federal Almanya gençlik örgütlerinden birer temsilcinin katıldığı Kongre uluslararası bir niteliğe de sahipti.

Coşkusu, disiplini ve alınan kararları ile kongre Türkiye gençliğinin ulusal bir forumu niteliğine dönüştü. Alınan kararlar, Türkiye gençliğinin geleceği açısından olduğu kadar, halkımızın ulusal demokratik savaşımı açısından da önem taşımaktadır. Gençliğin öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin sağlanması yolundaki kararların yanında 141-142'nin kaldırılması, Ulusal Demokratik Cephe'nin

Küçükaly'daki direniş sona erdi

Küçükaly'da kalem-gözlük fabrikasında çalışan 40'ı kadın, 76 işçinin Kauçuk-İş'ten DİSK'e bağlı Lastik-İş'e geçmek için 28 Martta başlattıkları direniş 68. gün yapılan hileli oylama ile kaybedildi. Patron-faşist işbirliği oynanan oyunlar, patronun direnişteki işçilere oy kullandırmayıp işten atması işçi arkadaşları yıldıramayacaktır.

İGD'nin 2. BÜYÜK KONGRESİ YAPILDI

nin oluşturulması için çalışma doğrultusundaki kararları bunun somut bir örneğidir.

İşçi sınıfının yolundan yürüyen, gerici-faşist güçlerin yanısıra sa-

pık akımların her türlü engellemelerine karşı hızla gelişen İGD'nin 1. Kongresi daha da güçlenme, yığınsallaşma açısından ileri bir adım olacaktır.

BAYRAĞI SATANLAR

BAYRAĞA SAHİP ÇIKAMAZLAR

KARTAL MİTINGİ

26 Mayıs'ta Kartal'da İKD, İGD, İşçi Kültür Derneği, Töb-der, Tütet, Maden-İş, Aster-İş Kartal Şubeleri ve bölgenin yerel derneklerinin oluşturduğu anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şövenist eylem birliği tarafından Bağımsızlık-Demokrasi Mitingi yapıldı.

Emekçi kadınlar bütün yurttan ol-

duğu gibi Kartal'da da eylem ve cephe birliğinin oluşmasında ön safta yer alıyorlar. 26 Mayıs'ta İstanbul'da AP «Bayrağa Saygı» mitingi adıyla faşizme geçit ararken, aynı gün Kartal'da işçiler, emekçiler, kadınlar, gençler «Faşizme Geçit Yok», «Natoya-Centoya Hayır», «Evlât Acısına Son» belgilerini yükselttiler.

Çocuklarımız tatil yapıyor mu?

Uluslararası Çocuklar Yılı yaklaşırken «yarının büyükleri» çocuklarımızın durumunu gelişigüzel de olsa, yansıtabilmek için birkaç çocukla konuştuk. Çocuklar bir işçi bölgesi olan Esenler'den... Sorumuz «Yaz tatilini nerede ve nasıl geçirecekleriydi» Sunulan kesitler onların duygularını, düşüncelerini, dünyalarını yansıtıyor... Dünyaları çalışmak üzere kurulu olan, yaratan, vareden nasırlı elli insanların çocukları... Tatil denince kafalarında çalışmak yankılanıyor. Özlemini çektikleri şeyler aslında küçük şeyler, örneğin «bir yeni elbise-den», bir «kirazdan» heyecanla söz ediyorlar. Sanki onlar ulaşılmaz, erişilmez şeylermiş gibi... Yaşamayı seviyorlar ama konuşunca gü-lücükler yüzlerinde buz tutuyor...

— Erdoğan Kargın, 2. sınıftayım. Sınıfta kalırsam babam iplikçinin yanına işe verecek. Geçersem dondurma satacağım. Ama ben köye gitmek istiyorum. Köyde amcam, dayıma yardım ederim. Dedemin patateslerini toplarım, biber dikerim. Dedemin sözünü tutarsam, İstanbul'a gelirken bana patates verir, ağaçlara çıkarım. Üç tane incir ağacımız var. Kiraz ağacımız da var. Kiraz toplayıp yiyeceğim.

— Adım Ali Şeker. On iki yaşındayım. İlkokul son sınıfta okuyorum. Yaz tatilinde çalışacağım. İkinci sınıftan beri her tatil çalıştım. Bu yaz kilit atölyesinde çalışacağım. Babamın borcu var. Orada çalış diyor. Geçen yıl da kilit atölyesinde çalışmıştım.

— Çalıştığın yerden biraz bahseder misin Ali? Meselâ kaç kişi çalışıyordunuz? İş zor muydu?

— Atölyede 30 kişi filân vardık. Çoğu benim yaşlarda arkadaşlardı. Ben kilitlerin kancalarını, vidalarını takıyordum. Usta boyuyordu. İşin zorluğu boyada kullanılan kireç, benzin, mazot gibi şeylerin kokusu çok rahatsız ediyordu.

— Adım Haydar Cömert. İlkokul 2 sınıfta okuyorum.

— Yaz tatilinde dondurma satacağım. Kazandığım paranın yarısını babama vereceğim. Yarısıyla da hayvanat bahçesine giderim. Vapura bineirim. Okullar açılınca kendime yeni ayakkabı, pantolon, çanta alacağım. Meyva alıp yiyeceğim.

— Adım Ömer Kansız, 2. sınıftayım. — Tatilde bir yere gitmeyeceğim. Köye gitmek isterdim. Orada kiraz yemek isterdim. Yaylaya gidip, ağaçlara çıkıp elma, erik, muşmula yemek isterdim. Uçağa binmek istiyorum.

KONGRE 23 İKD ŞUBESİNDEN 12 BİN ÜYİYİ TEMSİLEN ANADOLU'NUN DÖRT BİR KÖŞESİNDEN GELEN DELEGELERİN, SAVAŞSIZ, SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA, ÇOCUKLARIMIZA MUTLU BİR GELECEK İÇİN SAVAŞIMDA KARARLILIKLARININ VURGULANDIĞI BİR TOPLANTI OLMUŞTUR.

28 Mayıs sabahı «2 Kongre Atılım Olacak» sesleri arasında açılış konuşmasını yapan, İKD Genel Başkanı Beria Onger Özetle şunları söylemiştir.

«2. Olağan Genel Kurulunda buluştuğumuz örgütümüz İKD, bu günlerde 3. Yaşını dolduracak genç bir örgüttür. 3 yıl önce İstanbul'un emekçi semtlerinden Çeliktepe'de tek gözlü bir gecekondu gözünü açmıştı. Bugün 12 bin üyesi, 23 şubesi 26 temsilciliğiyle emekçi kadınlarımızın güçlü örgütü ülkemiz demokrasisi güçlerinin temel taşlarından birisidir. İKD'nin dostlarını sevinçten, düşmanlarını korkudan şaşırtan bu hızlı gelişme kolay olmamıştır. Bu gelişme emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin ülkemizde faşizmi kanla kurşunla tırmadığı bir dönemde gerçekleşmiştir. İKD şubelerine ve üyelerine yöneltilen sayısız saldırıyı göğüsleyerek gerici faşist MC'nin egemen sömürücü güçlerin her türlü engellerini aşarak bugünlere varmıştır. Tüm saldırı ve engellemeler boşa çıkmıştır ve çıkacaktır. İKD ile ülkemizde ilk kez kadın sorununun bilimsel ve sınıfsal olarak ele alan sağlam tutarlı temele dayalı bir kadın örgütlenmesi başlamış ve yol almıştır. Bunu engellemek olanaksızdır.

Dün faşist örgüt ve kuruluşların kapatılması, çocuklarımıza öğrenim ve can güvenliği kreş, yuva çocuk bahçeleri, doğum izinlerinin uzatılması, silahlanma harcamalarının azaltılması, halklar arasında barış ve dostluk, pahalılığa, işsizliğe son verilmesi, yaşamın her alanında kadınlar aleyhine olan eşitsizliğin son bulması için savaşım verdik. Bugünde aynı istemleri ama daha büyük bir güçle ileri süreceğiz. Yaşadığımız son 2 yıl bizlere bir kez daha kadının toplumsal kurtuluşunun, işçi sınıfı ve halkımızın kurtuluşu ile içiçe olduğunu kanıtladı. Doğru yolda olduğumuzu kanıtladı. Bu yolda ileriye hep daha ileriye yürüyeceğiz.»

«Her semtten her köyden İKD yükselecek.» «Hedef 100 bin üye.» «İKD güçlensin sesimiz yükselsin.» «yolumuz işçi sınıfının yoludur.» «faşizme geçit yok.» belgileriyle devamlı kesilen Genel Başkan Beria Onger'in konuşmasından sonra Divan seçimlerine geçilmiş, Divan Başkanlığına İlgil Varış, Başkan yardımcılıklarına Bilge Gömüç, Fatma Dikmen, Yazmanlıklara Aysel Aydın, Ayşe Eren oybirliği ile seçilmişlerdir.

Yapılan saygı duruşundan sonra İKD Genel Başkanı Beria Onger'in özel konuğu olarak kongreye katılan Sovyet Kadın Komitesi adına, Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Yüksek Sovyeti Predizyum sekreteri Güllü Abilova, Fransız Kadınlar Birliği adına Annie Mason, Yunan Kadınlar Federasyonu adına Yunan Hukukçular Birliği Başkanı Eleni Hacıpetro birer konuşma yaparak kongre salonundaki coşkuya katılmışlar, Yunan Sovyet ve Fransız kadınlarının sıcak selamlarını ve dayanışmalarını iletmışlerdir.

Yabancı konukların konuşmalarından sonra devrimci sendikalar ve ilerici demokratik örgütlerden temsilciler birer konuşma yaparak kongre çalışmalarına ışık tutmuşlar, örgütler arasındaki dostluk ve dayanışmanın pekişmesine katkıda bulunmuşlardır.

Tüted İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Enver Avcı, KÖGEF Genel Başkanı İsmail Kemal, Halkevleri İst. İl Koord. Genel Başk. Şefik Asan da birer konuşma yapmışlardır.

Çalışma raporunun okunmasından sonra çeşitli bölgelerden gelen Meral Çavuş, Filiz Kardam, Ayşe Yanık, Vesile Özen, Hanife Kınalı, Nefise Sevgi, Sevim Dağver, Kamile Bezik, Vildan Dönmez, Suzan Özçelik, Reva Ozan, Gülsen Tuncer, Nafia Toksöz, Lümeys Yetim, Yaşanur Uyanık, Safinaz Tazedal, Remziye Vural, Şermin Şanlıer adlı delegeler söz alarak bölgelerindeki ve genel olarak kadın hareketinin önünde duran sorunları anlatmışlar ve bunların çözümü için, 2 Kongreden aldıkları güçle savaşımındaki kararlılıklarını dile getirmişlerdir. Konuşmalardan sonra eski Yönetim Kurulu oybirliği ile aklanmıştır.

2. KONGRE

KEMAL TÜRKLER (Maden İş Sendikası Genel Başkanı)

Ülkenin içinde bulunduğu ağır koşullarda toplum ve devletin tüm kesimleriyle demokratikleştirilmesi ve faşizm tehlikesinin yokedilmesiyle ulusal bağımsızlık ve insanca bir yaşam, ilerleme için savaşımın içiçe geçtiğini belirtmiş «Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da İKD'nin bu yöndeki çabalarını yoğunlaştıracağına ve daha geniş emekçi kadın kitlelerini ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğine çekeceğine inancımız tamdır» demiştir. İKD'ye yapılan birçok haksız saldırı ve suçlamaları nefretle karşıladıklarını belirten Türkler, «İKD'nin gittikçe kitleselleşmesinin, işçi ve diğer halk kesimlerinden geniş kitleleri işçi sınıfının yolunda savaşımına çekebilmesinin, 1 Mayıs alanında yüzbinlerle birlikte bu savaşımı dile getiren belgileri haykırmasının gerici, faşist, maocu ve uzlaşmacı çevrelerde yarattığı korkudan ileri gelmektedir. Biz çok iyi biliyoruz ki İKD Türkiye İleri Kadın Hareketinin Demokratik kitle örgütüdür.» demiştir.

METİN DENİZMEN (Bank-Sen Sendikası Genel Başkanı)

Ülkemizde her geçen gün emperyalizme tekellere ve faşist tehlikeye karşı seferber olan güçlerin toplumsal tabanının genişlediğini belirten M. Denizmen, «Safaların tüm ilerici güçlerin yanısıra kadınlarda yığınsal olarak katılıyorlar. Ülkemizdeki ilerici kadın hareketi ve onun yığın örgütü İKD ilerleme ve demokrasi güçlerinin onuru olarak savaşa atılıyor.» demiştir.

ERDAL ATABEK (Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı)

Türkiye'de kadın sorunlarının dünya kadınının sorunlarından ayrılmayacağını belirten Atabek, İKD'nin toplumsal çabalarını ve özellikle UÇY'nin örgütlenmesindeki çalışmalarını övmüş, toplumumuzda kadının sağlık sorunlarına değinerek İKD'nin tüm alanlarda verdiği örnek savaşımın yol gösterici olduğunu vurgulamıştır.

MAHMUT DIKERDEM (Barış Derneği Genel Başkanı)

İlerici Kadınlar Derneğinin barış için savaşımına ve uluslararası dayala-

KONGREYE GELEN MESAJLAR

UDKF Sekreteri, Bulgar Halk Cumhuriyeti Kadın Komitesi, Avrupa Türkiyeli Kadınlar Federasyonu (ATKF), İran Demokrat Kadınlar örgütü, İngiltere Türkiyeli Kadınlar Der., Weinheim Türkiyeli Kadınlar Birliği (WTKB), Düsseldorf İşçi Der., Demokratik Alman Cumhuriyeti Kadın Komitesi, Gelsenkirchen Kadınlar Birliği, Batı Berlin Türkiyeli Kadınlar Birliği, Dortmund Kadınlar Der., Krefeld Türk İşçileri Yardımlaşma Der. Kadınlar Kolu, Münih İşçi Der. Kadınlar Kolu, Hollanda Türkiyeli Kadınlar Birliği, Belçika Türkiyeli Kadın-

lar Birliği, FİDEF, Dortmund İşçi Der., Stuttgart İşçi Bir., Hollanda Türkiyeli İşçiler Bir., Lancashire Türkiyeli İlericiler Bir., Yorkshire Türkiyeli İlericiler Bir., Hamburg İlerici İşçiler ve Gençler Der., Flörsheim'da bir grup işçi adına KRAMAG İşyeri temsilcisi ve Alman Sendikalar Birliği (DGB) mahalli temsilcilik Yön. Kur. üyesi Dursun Bergil, Hannover İşçi Dayanışma Komitesi (HİDAK), Recklinghausen Türk İşçileri Der., Gelsenkirchen Gençler Bir., Stuttgart Türkiye Öğrenci Der., Frankfurt Türkiyeli İşçiler Bir., Schwaebisch

28 Mayıs akşamı Bakırköy Halkevi'nde bütün delegelerin ve yabancı konukların katıldıkları bir toplantı düzenlendi. Toplantıda delegeler bölgelerinin özelliklerini yansıtan türküler ve şiirler okudular. Konuşmaların yapıldığı, marşların söylendiği geçede ayrıca 1 Mayıs 1978 filmi de gösterildi.

FILIM OLACAKTIR

kararlar

GÜLLÜ ABİLOVA

(Sovyet Kadın Komitesi adına)

Konuşmasını Türkçe yapan Abilova özellikle Azerbaycan Cumhuriyetindeki kadınların durumunu anlatmış, kadınların devletin siyasal ve toplumsal faaliyetlerinde en geniş biçimde yer aldıklarını söylemiştir. Ülkesindeki tüm milletvekillerinin % 35'inin, sağlık alanında çalışanların % 70'inin, sanayide çalışanların % 49'unun, yüksek ve orta öğrenim görmüş uzmanların % 59'unun kadın olduğunu belirtmiştir. Türkiye'de İKD'nin 3 yıllık çalışmalarını Sovyet kadınları olarak sevinçle izlediklerini belirten Güllü Abilova tüm Türkiyeli kadınlara dost selamlarını iletmiştir.

ANNIE MASON

(Fransız Kadınlar Birliği adına)

«Son günlerde bir utkuyu kutlamış bulunuyoruz. Fransız Kadınlar Birliği İki kanun maddesinin kaldırılmasını istiyordu. Bunlardan biri ailede tüm varlığı yönetme hakkını sadece kocaya tanıyordu. Diğer ise küçük yaşta çocukların varlığının da baba tarafından yönetilmesini öngörüyordu. Hükümet bu alandaki istemlerimize cevap veren yeni bir kanunu kabul etmiş bulunuyor. Biz bunu kadın erkek arasında gerçek bir eşitlik için önemli bir adım olarak değerlendiriyoruz.

Sanıyorum ki istemlerimiz genellikle istemlerinize benziyor. Örneğin kırsal alanlarda kentlerde olduğu gibi yaşam koşullarının düzeltilmesi (Okul, Hastane, Kreş) ve kadın erkek ücretlerinin eşit olması gibi.»

ELENİ HACİPETRO

(Yunan Kadınlar Federasyonu adına)

7 yıllık Cunta döneminden sonra, çocuklarına daha iyi yarımlar hazırlamak için örgütlenmek gereğini duyduklarını, böylece Yunanistan'ın dört bir yanından gelen 43 kadın kuruluşu ile Yunan Kadınlar Federasyonunun kurulduğunu belirtmiştir. Temel belgilerinin eşitlik, ilerleme, barış, dostluk ve diğer ülkelerinin halklarıyla dayanışma olduğunu belirten E. Hacıpetro «Aynı amaçla sizlerinde mücadele ettiğinizi biliyorum. Kadın sorununun çözümü, özgür demokratik bir dünyanın kurulması için sürdürdüğünüz coşku ve inançlı çalışmalarınızı büyük bir hayranlıkla karşıladım.» demiştir.

Genel Kurulda oybirliği ile alınan kararlar şöyledir: 1) UDKF'ye üyelik, 2) İKD'nin kamu yararına çalışan bir dernek sayılması, 3) Ulusal Demokratik Cephe, 4) Dünya Kadınlarıyla Dayanışma, 5) Faşist yuvaların kapatılması, 6) 141-142. maddelerin kaldırılması, 7) Anti - Demokratik yasa ve maddelerin kaldırılması, 8) Ulusal baskı ve ayrıcalıklara son verilmesi, 9) Siyasal tutukluların serbest bırakılması ve ölüm cezasının kaldırılması, 10) İşsizlik, Pahalılık, Yoksulluk, kemerleri sıkma politikasına karşı savaşım, 11) Emperyalizmin saldırgan bloklarından çıkılması, 12) Ekonomide Ulusal bağımsızlığın sağlanması, 13) Analığın toplumsal bir işlev sayılması, 14) Çalışan kadınlar için talepler, 15) Köy kadınlarının ekonomik ve sosyal durumlarının iyileştirilmesi, 16) 8 Mart Emekçi Kadınlar Günü, 17) Eğitim, 18) Emekçi kadınlara sağlık sigortası ve sosyal güvenlik, 19) Kadınları aşağılayan, eşitliği engelleyen yasalara ve görüşlere karşı savaşım, 20) Kadınların Sesi Gazetesinin yaygınlaştırılması, 21) Nötron Bombasına Hayır, 22) Uluslararası Çocuk Yılı, 23) Helsinki Nihai senedinin tüm yükümlülüklerinin yerine getirilmesi, 24) Havana Festivaliyle dayanışma, 25) Politika Gazetesiyle dayanışma,

seçimler

Daha sonra gelecek yönetim, Denetleme ve onur kurullarının seçimi yapılmıştır. Buna göre, Merkez Yönetim Kuruluna,

Beria Onger, Şeyda Talu, Zülal Kılıç, Vahide Esinsel, Gönül Dincer, A. Çiçek Yağcı, Yüksel Selek, Ayşe Coşkun, Ayşe Vassaf,

Denetleme Kuruluna, Nurtan Bulutgil, Berrin Uyar, Handan Altıneller,

Onur Kuruluna, Dora Küçükyalçın, Sevinç Tekell, Gönül Orbey oybirliği ile seçilmişlerdir.

nişmaya katkısını derin bir kıvançla izlediklerini belirten Mahmut Dikerdem, bugün bütün dünyada kadınlar adil ve kalıcı bir barışın yeryüzünde gerçekleşmesinin ön koşulu olan uluslararası yumuşamayı, silahlanma yarışına son verilmesini ve yığınsal kırım silahları yapımının yasaklanmasını coşkuyla bir kararlılıkla desteklediklerini ve bu yolda uğraş verdiklerini belirtmiş «Ülkemizde İKD kurulduğu günden beri barış çabalarını çeşitli eylemlerle desteklemiş, ülkemizdeki barış hareketinin güçlenip gelişmesine katkıda bulunmuştur.» demiştir.

AHMET MUHTAR SÖKÜCÜ (İGD Genel Başkanı)

İKD ile İGD'nin kongrelerinin aynı dönemde yapılmasının ulusal bağımsızlık ve demokrasi savaşımı açısından önemli ve sevindirici bir olay olduğunu belirten Sökücü, «Örgütlerimizin kongrelerinin arka arkaya yapılması kapitalist ezgi ve sömürüye karşı verilen savaşım daha da güçlenmiş ve pekleşmiştir. Kongrenizin demokrasi mücadelesine önemli katkıları olacağına inanıyoruz.» demiştir.

Gmünd İşçi Bir., Villingen-schwenningen Türk İşçi Bir., Türkiyeli İşçiler Dayanışma Birliği, İsveç Türkiyeli İlericiler Bir. (İSTİB), Midlands Türkiyeli İlericiler Bir., Doğu Midlands Türkiyeli İlericiler Birliği, Gelsenkirchen ve Çevresi Türk İşçi Der., Münih İşçi Der. (MİDER), Lübeck Türk İşçi Yardımlaşma Der.

Türkiye Komünist Partisi (TKP), Metin Tüzün CHP İstanbul Milletvekili, Türkiye İşçi Partisi Genel Merk. Nedim Tarhan Adana Milletvekili ve Köy-Koop Genel Baş. Yard.,

Lastik-İş Send. Genel Merk., Aster-İş Send. Genel Merk., Tek Ges İş Send. İst. Şb., Beton-İş Send. Genel Merk., Tekstil Beyoğlu Şb., Lastik-İş İzmir Şb., Maden-İş 8. Bölge, Maden-İş 10. Bölge, Maden-İş 15. Bölge.

Makine Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, İstanbul Şubeleri, Makine Müh. Od., İnşaat Müh. Od., Mimarlar Od. İzmir Şubeleri, İstanbul Barosu, Ankara Tabip Odası, Köy-Koop Edirne Birliği, BANK-DER Genel Merk., Karikatürçüler Der., Sinematek Dern., HABER DER

Gen. Mer., Tİ-SAN (Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği Genel Merk., Türk Hava Kurumu Genel Merk., Görsel Sanatçılar Der., GİB-DER, TÖB-DER, Tüm-Der, Tüs-Der, Bank-Der, Haber-Der, Enerji Der, Genel Der, Tümas İzmir Şubeleri, İGD Konak, Karşıyaka, Yeşilyurt, Bornova, Urla, Çorum Şubeleri, İKD Çorum, Van Şubeleri, Tüs-Der İstanbul Şb., Devrimci Kadınlar Der., (DKD), Sosyalist Gençlik Bir. (SGB), İlerici Liseliler Der. (İLD), Töb-Der Trabzon, Lice, Mersin, Şubeleri, Devrimci Savaşımında SANAT EMEĞİ . Politika Gaze-

tesi, İlerici Yurtsever Gençlik Gazetesi, Bank-Der Ankara Şub., Genel-Der İst. Şb., İzmir Ortak Sanat Bürosu, Dostlar Halk Sanatçıları Der. (HASAT), Doğu Karadeniz Kültür ve Dayanışma Der., Genç Fenniler Kültür Der., İYG Trabzon Bürosu, Salihli ve Uşak İlerici Kadınları, Av. Turгут Akın, Çağdaş Hukukçular Der. Mersin Şb., Balıkesir Türkiye Maden-İş Send. üyesi işçileri adına İsmail Eryılmaz, Maden-İş MİTES İşçi Üniversitesinde eğitim gören 3. Dönem Öğrencileri, Türkiye Yardımcısevenler Dern.,

ARJANTİN 78

SPOR YALNIZCA FUTBOL DEĞİLDİR SPORUN AMACI BEDEN SAĞLIĞINI GELİŞTİRMEK OLMALIDIR

Spor, insan bedenini geliştiren, en sağlıklı şeklini almasını sağlayan bir yöntemdir. Dinlendirici ve eğitici niteliği ile de önem kazanır. Sosyalist ülkelerde çocuklar genç yaşlardan itibaren okullarda, beden eğitimi, yüzme, atletizm ve sporun diğer dallarında çalışmaya başlarlar. Sağlıklı birer insan olarak yetişmelerinde sporun önemi tüm kuruluşlarca kabul edilmiştir.

ARJANTİN'de son haftalarda izlediğimiz gibi Dünya Kupası (Futbol) yarışmaları var. Ama amaç sosyalist ülkelerde olduğu gibi insan bedeninin gelişmesi değil. Bu kupada amaç Arjantin'de yıllardan beri süregelen kanlı, faşist yönetimi, zulmü, baskıyı halkının ve dünyanın gözünden saklamak, Arjantin yönetimine karşı çıkanları futbol ile af-

yonlayıp, gerçekleri hasır altı etmektir.

Ayrıca aşırı enerji sağlayan ilaçlarla doping yaparak, insan bedenini yıpratmak ve sporu bedensel gelişme olmaktan çıkarıp, anlamsız bir yarışma ve hirs

haline sokmaktır.

Spor yalnız futbolun ve milyarlarca liranın döndüğü klüplerde değil, tüm yurttaşların yararlandığı, genç yaşlı herkese kitlesel olarak uygulandığı zaman amacına ulaşacaktır

Arjantin'de yüreği acılı analar gösteriler düzenliyorlar. Videla yönetimindeki faşist cunta döneminde tutuklanan ya da kaybolan yakınlarının hesabını sormak için düzenlenen gösterilerde analar çocuklarının, kocalarının resimlerini göstererek, sonlarını öğrenmek istiyorlar. İşte Arjantin'in iki yüzü. Bir yanda bize televizyonda gösterilen hırslı, kendinden geçmiş, afyonlu kitle, bir yanda da faşizmin kurbanları...

ANA VE
ÇOCUK
SAĞLIĞI

DÜŞÜK TANSİYON ZARARLIDIR

Damarlarda dolaşan kanın basıncının 12/8 cm Hg'nin altında olması düşük tansiyondur. Düşük tansiyon, tansiyon aleti ile ölçülerek anlaşılır.

Belirtileri nelerdir?

Baş dönmesi, göz kararması, halsizlik, yorgunluk başlıca belirtileridir. Özellikle yataktan kalkarken görülen baş dönmesi, yere eğilip kalkarken gelişen göz kararması, öğleden sonra duyulan aşırı yorgunluk düşük tansiyon belirtileridir.

Tansiyon neden düşer?

Her ne kadar düşük tansiyon kalıtsal özellik olarak geçerse de, toplumumuzda görülen vakalarda neden yetersiz beslenmedir. Bütün gününü yalnız çay, kahve, simit ve tostla geçiren gençlerde genellikle tansiyon düşer.

Zararları nelerdir?

Halsizlik, yorgunluk ve baş dönmesi nedeniyle insanın verimi ve üretimi düşer. İleri hallerde yataktan kalkamaz ya da yolda yürüyemeyecek kadar halsiz düşebilir.

Düşük Tansiyonun tedavisi nasıl olmalıdır?

Düzenli ve dengeli beslenme ile mümkündür. Bol protein, tereyağ, sebze ve meyve yiyenlerin bu tür şikâyetleri olmaz. Özellikle kahvaltıda beyaz peynir ve zeytin yiyenlerin tansiyonları kısa sürede normal sınırlara çıkar. Eğer şikâyetler uzun sürerse bir sağlık merkezine başvurmalı ve bu belirtilerin ilaçla tedavisine (sağıtımına) gidilmelidir.

İKD'NİN İMZA KAMPANYALARI YURT DIŞINDA DA YANKI YAPIYOR

Uruguay'da yayınlanan bir haber bülteninin 20-25. 1978 sayısında şu habere yer verilmektedir:

Çocuklar için

Türkiye'de İlerici Kadınlar Derneği ve diğer bazı demokratik kitle örgütleri, Uruguaylı politik tutukluların çocuklarına yardım kampanyası açmışlardır. Uruguay Hükümetinden bu yardımın çocuklara ulaştırılmasına izin verilmesini talep etmek için binlerce imza toplanmıştır.

KİTAPLIĞIMIZDAN

SONSUZ TOPRAKLAR

Sonsuz Topraklar, Brezilya'nın ve dünyanın en büyük romancılarından Jorge Amodo tarafından yazılmış. Roman Brezilya'da gündelikçi olarak çalıştıkları toprakların satılmasıyla yerlerinden edilen ve iş bulmak amacıyla hayal-şehir Sanpaulo'ya göç eden ailelerin öyküsüdür. Jeronima ve ailesi, zehirli yılanlarla, kerkenkelerle dolu, aşılmaz denilen susuz ve kıraç Caa-tingayı geçmeye çalışırlar. Yola çıktıklarında eşek ve kedi dahil on üç kişilerdir

Daha yolun başlarında yedi yaşındaki Noca, hastalanarak ölür. Erzakları iyice tükendiğinde önce kedilerini kesip yerler, daha sonra yılanları... Ardından aileden Dinah hummaya yakalanıp ölür. Juazerioya geldiklerinde 5 kişi kalmışlardır. Jeronimo ise veremdir. Bu arada en küçükleri kundakte bebek olan Ernesto da dizanteriden ölür. Piraporaya geldiklerinde gurbetçilerin hükümet doktoru tarafından sağlam raporu alabilirlerse Sanpaulo'ya gitmelerine izin verildiğini öğrenir-

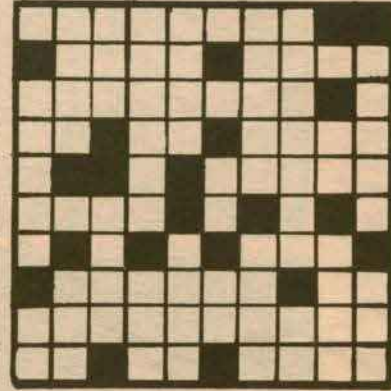
ler. Oysa yaşlı Jeronima'nın sağlam raporu almasına olanak yoktur. Ailenin genç ve güzel kızı Marta, ailesine ve babasına gidiş belgesi sağlaması karşılığında hükümet doktorunun metresi olur. Çok geçmeden de kaldırımlara düşer. İhtiyar ana Jucundine göçten önce evlerini terk eden üç oğlunu düşünmektedir. Büyük oğul Jac, jandarma olmuş, ortanca oğul Jose ise Yıldırım Ze adıyla ortalığı kasıp kavuran bir haydut cetesinin başı olmuştur. Jandarmalarla çıkan bir çatışma sonucunda haydut Jose ağbeyini öldürür. Küçük oğul Nenen de ağbeylerinin yolunda olmak için evden ayrıldığında, devrimcilerle karşılaşmış ve Halk cephesine katılmıştır. Romanın son bölümünde ise dayısı Nenen'in devrimci fikirlerinden etkilenen ve devrimci olmaya karar veren torun Tonio'nun nasıl bilinçlendiğini, köylüleri örgütlemek için parti gençlik koluna yazıldığını görüyoruz. Büyük bir destan havası içinde yazılan romanı bütün arkadaşlarımıza öneriyoruz.

Soldan Sağa :

- 1 — Uluslararası işçi sınıfının birlik ve dayanışma günü.
- 2 — Hitler Almanyası'nda faşistlere verilen isim — TERSİ işçi sınıfının patronlara karşı savaşımında en büyük silahı.
- 3 — Viktor Hugo'nun ünlü romanı.
- 4 — İlkel bir silah — TERSİ emsal, — TERSİ söz verme
- 5 — Yere serilen bir minde çeşidi.
- 6 — Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu'nun kısa adı.
- 7 — Evin bölümlerinden.
- 8 — Saklanmak üzere bir başkasına verilen eşya, mal, vb. — Asker (TERSİ)
- 9 — TERSİ apacık — TERSİ

bulmaca

Dargelirlilerin en büyük yankınması.

10 — Bir sıfat eki, — Bir kilosun asgari ücret'e denk olan besin maddesi — Lâle devrinde yaşamış bir şair.

Yukardan Aşağı :

1 — Doğada belirli olarak varolan, varlığı duyularla

anlaşılan, — Vilayet.

2 — Süt veren büyük baş hayvan, — «Genişliği»nin eş anlamlısı.

3 — Kapı kaçak koyulan yer, — TERSİ en yüce değer.

4 — TERSİ sermayenin en kanlı en gerici diktatoryası, — TERSİ bir göz rengi.

5 — Toplumun en küçük birimi, — Ayak direme.

6 — TERSİ yemek.

7 — Öncelik, acele — TERSİ sosyalist sisteme karşı kapitalist ülkelerin oluşturduğu saldırı örgütü.

8 — TERSİ ikinci adı İbaruri olan İspanya'nın yiğit kadın lideri, — Bir nota.

9 — Bir binek hayvanı, — Ön adı Ahmet olan ilerici bir ozanımızın soyadı.

10 — İtimat, — İlavesi.

Politika

OKUYUN...
OKUTUN...

Siyahderili insanlar telörgülerin arkasından bakıyorlar özgürlüğe ve eşitliğe... Bir dokunsalar yıkılacak o duvarlar. Evet dokunuyorlar ve yıkıyorlar duvarları, yürüyorlar aydınlığa doğru...

GÜNEY AFRIKA'NIN GERÇEK SAHİPLERİNİN YANINDAYIZ

Güney Afrika Cumhuriyeti siyah derili Güney Afrikalıların anavatanı. Oysa yönetim Güney Afrikalılarda değil. Avrupa'nın değişik ülkelerinden yüzyıllar önce oraya göçen beyazlar yönetiyor ülkeyi. Yeraltı kaynaklarına, zenginliklerine, fabrikalarına, tarlalarına sahip çıkıyor. Güney Afrikalı siyahlar sömürülüyor, eziliyor, insanca yaşama hakkından, özgürce karar verme yetkisinden yoksun tutuluyor.

Beyazların bu politikalarına da **IRK AYRIMI** anlamına gelen **APARTHEID** adı veriliyor.

1976 yılında anayurtlarında hak sahibi olmak isteyen Güney Afrikalılar, SOWETO kentinde, ırkçı politikaya karşı ve demokratik istemleri için örgütlendiler. Fakat emperyalist güçler onları kanlı bir şekilde bastırdı.

İşte bu kanlı olaydan kaynaklanarak 1978 yılı BM tarafından Apartheid Politikayı ve Soweto katliamını kınama yılı olarak kabul edildi.

İnsanlığa karşı işlenen bu suçu tüm ilerici güçler ve biz ilerici kadınlara olarak yeri, Soweto ve Güney Afrika halkının yanında olduğumuzu bildiriyoruz.

ZAİRE'DE KİMLER NEYİN SAVAŞINI VERİYOR?

Zaire yeraltı kaynakları, bakır, uranyum, kobalt, kurşun, fosfat çinko üretiminde dünyanın önde gelen ülkelerinden biri. Fakat ne yazık ki, bu kaynaklar Zaire'de yaşayan Şabalılar tarafından değil de, emperyalist ülkeler tarafından işletiliyor. Bugüne kadar milyonlarca lira ezilen sömürülen Şaba halkına değil de, çok uluslu şirketlere, silah tüccarlarına akıyordu. Fakat artık bugün Şaba halkı, yerli ve yabancı tekellerin giriştiği saldırıya karşı kendi öz güçleri ile ulusal kurtuluş savaşını gerçekleştiriyor.

AFGAN HALKI ZAFERE ULAŞACAKTIR

Demokratik Afganistan'da bugün artık ulusal ilerici yurtsever güçler iktidardadır. İzledikleri barıştan ve halktan yana politika ile Afganistan'da bağımsız ulusal ekonominin kurulmasını, bilimsel - teknik kadroların yetiştirilmesini ve feodal artıkların silinmesini sağlayacaklardır.

Bugün artık Afganistan'da geniş halk katmanlarının politik ve ekonomik tüm istemleri gerçekleşme yolundadır.

bir röportaj

muyorum. Ben de çikolata, şeker, meyve yemek istiyorum.

— Gazete okur musun?

— Hayır okuyamıyorum ki, 3'üncü sınıfa kadar gittim. Sonra annem yolamadı.

— Bir çocuk olarak neler yapmak isterdin?

— Parka gitmek, oyuncaklarla oynamak, çikolata yemek isterdim. Hayatımdan hiç memnun değilim.

— 23 Nisan'ın, 1 Haziran'ın ne olduğunu biliyor musun?

— Hayır ben öyle şeyler bilmem.

— Büyüklere söylemek istediğin bir şey var mı?

— Hayır, ne diyeyim ki?

Evet küçük yaşta hayatın tüm güçlükleriyle karşılaşmasına neden olmuş büyüklerine ne söylesin ki Elvan? Ama, aklı ermeye başlayınca mutlu geleceği, savaşı ve sömürsüz bir dünyayı kurma savaşını verenlerin safına katılarak son sözünü söyleyecektir mutlaka.

NIHAT ELVAN 12 yaşında Topkapı Döküm Atelyesinde çalışıyor.

«İki yıldır çalışıyorum. 250 lira haftalık param var. Paramı anneme veririm, o da her gün bana 10 lira verir. Bu para bana yetmiyor. Öğlenleri peynirli sandviç falan yiyorum. Ama dov-

S.S.K. ZONGULDAK HASTANESİ DOĞUM BÖLÜMÜNDE VAHŞET

DOSTLARDAN MEKTUP

20.5.1978 günü gece yarısı saat 3.30 sıralarında acil olarak hastaneye kaldırılan 7 aylık doğum yapan ve ilgisizlikten bebeğini kaybeden İKD üyesi bir işçi arkadaş doğumunun nasıl olduğunu şöyle anlatıyor :

«Tam anlamıyla bir vahşetti. Saat 3.30 sıralarında annem, benim ve ben S.S.K. doğum servisine gittiğimizde doğuma hazır bir vaziyetteydim. Nöbetçi olan ebe Ayşe Yıldırım ve iki hastabakıcı ile doğumhaneye girip doğum sehпасına yattım. Ebe hanım çabuk olmamı, yatmaya gideceğini söyleyerek bağırdı. Diğerleri de hamur yoğurur gibi karnımı yoğurarak canımı yakıyorlardı. Acele ettiklerinden normal bir doğum yerine dikişli doğum yaptılar, ve hemen zorla ayağa kaldırarak doldurulacak raporu ayakta bekleterek yazdırdılar. Çocuğum ise yedi aylık ve 1.650 gram olarak doğdu. Ama canlı ve hareketli bir cocuktur. Kuvöze koymaları gere-

kirken benim yanıma verdiler bebeği. Neden olarak da tüp olmadığını söylediler. Bu arada bebeğin göbeği kanama yapmıştı. Yalvar yakar pamuk bularak yarayı sardık. Günlerden pazartesi ve tek bir nöbetçi doktor yanıma uğramadı. Saatler geçtikten sonra yanıma gelen tanıdık bir hemşireye tüp olmadığından bebeği kuvöze koyamadıklarını söyleyince şaşırarak «aşağıda dolu olduğunu» söyledi ve başka bir hemşireye bebeği kuvöze koymalarını söyleyerek gitti. Ama kimse gelip bebeği almadı. Aynı akşam bir hastabakıcı bebeğe bakarak donmuş olduğunu söyledi. Evet, minicik bebeğim yirmi saat yanımda kaldıktan sonra kendini ısıtamayıp donarak ölmüştü. Zaten hastane pislik içinde, çarşaf kandan gözükmüyor. Temiz çarşaf yok diyerek çarşaf değiştirmiyorlar. Bu nasıl sağlık tesisidir? Bu ne ilgisizliktir? Bu ne caniliktir? Hesabı sorulmalıdır.»

A. Oruç

yaşasın çocuklar yaşasın

Don Camale'ye zeytin yok

Sevgili Çocuklar,

Bu yazımızda size Günther Feustel'in yazdığı Gözlem Çocuk Aşama Dizisinde yayınlanan «Don Camale'ye Zeytin Yok» adlı kitabı tanıtmak istiyoruz.

Bu kitapta bütün insanların yoksul, aç olduğu bir köyün çocukları ve onların yaşam çabaları anlatılıyor. Bu köyde Nino Puçetino ve Viola adlı iki kardeş var. Köyün bütün çocukları gibi onlar da bir çörek yiyebilmeyi düşünüyor. Ama Şişko Padrone Camale'nin evi var, fısıkiyeli kocaman bahçesi olan çok güzel bir evi... Bir sürü kavun karpuzu, şarabı, ekmeği, tatlı çörekleri var. Niye?...

İşte bu sorunun cevabını bul-

mak isteyen küçük Nino'nun başından geçenler anlatılıyor bu hikâyede.

Don Camale'nin yoksul köy çocuklarını nasıl çalıştırdığı, onları nasıl sömürdüğü anlatılıyor.

İşçi çocukların Don Camale'ye karşı, haklarını almak için nasıl mücadele ettikleri anlatılıyor.

«Dinleyin... Padrone Camelle, Puçetino'yu tuzağa düşürdü. Madem onun zeytin toplamasını engelliyor, BİZ DE TOPLAMAYIZ! İşte o kadar!» diyen çocuklar anlatılıyor.

Sevgili çocuklar, bu anlatılanları öğrenmek için «Don Camale'ye Zeytin Yok» adlı kitabı okuyun! Seveceğinize inanıyoruz!

BARİŞ İSTİYORUM BARİŞ

Barış istiyorum barış
Savaş değil barış
Hiç kimsenin birbirlerine
Sırt çevirip küsmelerini değil,
Dost olup koşup eğlenmelerini
istiyorum.

Barış istiyorum barış
Herkesin zor durumlarında,
Yardım etmek istiyorum
Güzel sokaklarda gezmek
istiyorum

Rahat uyumak istiyorum
Top, tüfikle uyanmak istemiyorum.
Biz çocuklar

BARİŞ İSTİYORUZ BARİŞ.
FEYZULLAH ULUTÜRK
ATAKÖSE İLKOKULU 3/A

ilerici kadınlar derneğinden haberler

BURSA ŞUBESİ

İKD Bursa Şubesi 1 Haziran Dünya Çocuklar Günü'nü 10.6.1978 günü çok sayıda çocuğun katıldığı bir toplantıyla kutladı. Günde, şiirler okundu, şarkılar söylendi. Ayrıca bağış olarak toplanan çeşitli eşyalar orada bulunan çocuklara armağan edildi. Programın sonunda çocuk filmleri gösterildi.

ANKARA ÇANKAYA ŞUBESİ

10.6.1978 günü Ankaralı İncirli Mahallesi İKD Çankaya Şubesi tarafından ebe getirilmiştir. 15 kadının katıldığı toplantıda nüfus planlaması, kadın hastalıkları ve çocuk aşıları hakkında bilgi verilmiş, bu arada muayene yapılmıştır.

3. KURULUŞ YILI SERGİSİ ANKARA'DA AÇILDI

İKD'nin 3. Kuruluş Yıldönümü nedeniyle, 12-20 Haziran tarihleri arasında Ankara Sanatseverler Derneği Salonunda fotoğraf, slayd, film gösterileri ile İKD'nin çalışmaları sergilendi. Açılışına çok sayıda davetlinin katıldığı sergi ilgiyle izlendi.

• İKD Çankaya Şubesinde ayın kitabı olarak Julius Fučík'ın «DARAĞACINDAN NOTLAR» kitabı seçildi.

MANİSA ŞUBESİ

İKD MANİSA ŞUBESİ AÇILDI

21.5.1978 günü Eğitim Araçları Salonunda yığınsal bir katılımı açıldı. Açılış konuşmasıyla başlayan toplantı, folklor, saz ve türkülerle devam etti. Kadınların daha iyi çalışma ve yaşama koşullarının gereği

vurgulandı.

Barış ve Demokrasinin, etkin savunucuları olarak tüm kadınlar İKD de örgütlenmeye çağırıldı. Başkan Filiz Nalbantoğlu, Emel Çırpan, Atike Bulut, Gülşen Atalay ve Selma Akdağ'a çalışmalarında başarılar dileriz.

İST. ŞİŞLİ ŞUBESİ

İKD Şişli Şb.'ne bağlı Hasköy temsilciliği ve bölgedeki diğer demokratik kuruluşlar, kendisinin olduğunu iddia ettiği topraklardaki tapusu verilmeyen gecekonduları yıktırmak için mahkeme kararı çıkaran Vakıflar adli kuruluşun, gecekondu üzerindeki baskısını protesto etmek amacıyla bir miting girişiminde bulunmuşlardır. Ancak miting izni yetkili makamlarca verilmemiştir. Demokratik haklarının bu biçimde kısıtlanması emekçileri yıldırmamış, aksine daha da bilinçlendirmiştir.

İKD KOCAELİ ŞUBESİ OKUMA - YAZMA KURSLARINI BİTİRENLER DİPLOMA ALIYORLAR

İzmit'te sürdürülen okuma - yazma kurslarında başarı oranı yüksek olmuş ve kursa katılan kadınlar, ilkokulu bitirme sınavlarına girerek diplomalarını almaya başlamışlardır.

Kursa katılan ve diploma alan Cemile Yıldızhan da gazetemize diploma fotokopisiyle duygularını dile getiren bir mektup göndermiş. Yavınıyoruz :

İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın
İhtiyaçları her derneğin derneği, mayasız mayasızın

DIYARBAKIR ŞUBESİ

1 HAZİRAN DIYARBAKIR'DA KUTLANDI

1 Haziran Dünya Çocuklar Günü ve İKD'nin 3. Kuruluş yıldönümü Halk Eğitim Salonunda yığınsal olarak kutlandı. Günde çocuk korusu ve folkloru, slayd gösterileri şiirler, bilmeceler yer aldı.

Bir konuşmacı çocukların sorunlarını dile getirerek «Geleceğin kurucusu çocuklarımız, sağlık hizmetlerinden yararlanamıyor. Bu nedenle doğan 1000 çocukta 153'ü ölüyor. Ülkemizde binlerce köy okulsuz. Eğitim zorunlu olduğu halde çocuklarımız öğrenim göremiyor. Okula gidenler de çağdışı, gerici düşüncelerle eğitiliyor. Yöremizde çocuklarımıza kendi dilleriyle eğitim yaptırılmıyor. Dilleri unutturuluyor...

Biz analar biliyoruz ki, bu sorunlar ülkemizdeki baskı, sömürü düzeninin sonucudur.» demiştir.

Gün çocukların «Gelecek bizindir», «Fantom değil okul», «Şeker isteriz», «Savaş değil barış» belgeleriyle sona ermiştir.

KOCAELİ ŞUBESİ

Dünya Çocuklar Günü 3 Haziran günü Kocaeli Şubesinde 60 kadın ve 20 çocuğun katılımıyla kutlandı. Savaşsız ve sömürsüz bir dünya isteyen çocuklarımız emek türkülerıyla, Nazım'ın şiirleriyle derneği cınlattılar. Şube Başkanı Canan Arslan çocuklara birer kitap hediye ederek İKD adına onları kutladı.

BALIKESİR ŞUBESİ

1 Haziran Dünya Çocuk Günü Balıkesir Töb-Der ve İKD Şubelerinin ortaklaşa düzenledikleri bir programla kitlesel biçimde kutlandı. Çocuklar slaytlı senaryo, koro, folklor gösterileri ile savaşsız, sömürsüz bir dünyaya duydukları özlemlerini dile getirdiler. İşçi, aydın, esnaf çocukları, yuva, okul açılması; et, süt, şeker yiyebilmek ve faşist kurşunlarla (ağabeyleri, ablaları gibi) ölmek için analarını, babalarını birleşmeye çağırdılar.

ÇORUM ŞUBESİ

SARIMBEY KÖYÜNDE POLİKLİNİK ÇALIŞMASI

İKD Çorum Şubesi'nin Sarımbey Köyünde düzenlediği poliklinik çalışmalarında kadın - çocuk 60-70 kişi muayene edildi. Çorum Şubesi bu çalışmalarını çeşitli köylerde düzgün aralıklarla sürdürecektir.

Sarımbey'li kadınlar muayeneden sonra topluca görüşüyor.

FATİH ŞUBESİ

DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ KUTLANDI

3, 4, 5 Haziran günleri Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Çevre Günü ilân edilmiştir. Bu günle ilgili olarak Eyüp'te yapılan toplantıda TMMOB, İKD, Kimya Müh. Odası, İl-Tıp Der, Halkevi temsilcileri ve Merkez Mahallesi Muhtarı birer konuşma yapmışlardır.

Adres değişiklikleri

İKD İZMİR ŞUBESİ'NİN ADRESİ DEĞİŞTİ

Şubenin yeni adresi şöyle: İKD İzmir Şubesi, Kıbrıs Şehitleri Cad. 1441 Sok., No. 2, Çetindağ Apt., Kat 2, D. 9, Alsancak — İzmir

SAHİBİ: BERİA ONGER, SORUMLU YAZI İŞLERİ MD. BERRİN UYAR. ADRES: BABIALI CAD. TASVİRE HAN KAT 2 NO: 26 CAĞALOĞLU - İSTANBUL. FİYATI: 300 KURUŞ. ABONE FİYATI: 1 YILLIK: 36 TL. 6 AYLIK: 18 TL. YURTDIŞI 75 TL. DİZGİ: MET/ER MATBAASI, FİLM: TAB GRAFİK. BASKI: KARA-CA OFSET, TÜRKİYE DAĞITIMI: TEMEL DAĞITIM. SON BASKI TARİHİ: 30. HAZİRAN 1978

bu sayı 23 bin adet basıldı

YAZIŞMA ADRESİMİZ
KADINLARIN SESİ
GAZETESİ BABIALI CAD.
TASVİRE HAN KAT:2
NO:26
CAĞALOĞLU - İSTANBUL